

Xarxa Comunal d'Ocupació

Accés Comunal al mercat laboral

Projecte comunal d'accés al mercat laboral per a la regularització de les persones en situació administrativa irregular i per combatre les discriminacions en la contractació 2022

**comunalitat
de Sants**

Promou i finaça:

La falta de **control comunitari en l'accés al mercat de treball** és un dels motius que genera que el capitalisme porti una dinàmica continua de **devaluació de les condicions materials** de la classe treballadora. La relació entre una treballadora i els agents econòmics oferents de feina suposa la col·locació en una situació d'indefensió d'aquesta enfront de la part contractant, un dels factors que explica i fa possible la precarietat. L'accés al món laboral acostuma a realitzar-se de forma individual, utilitzant de forma habitual a empreses intermediàries com plataformes digitals o Empreses de Treball Temporal. Aquestes venen els seus serveis buscant capitalitzar aquesta tasca, afavorint un mercat fragmentat i precari.

Aquest accés al món laboral sense un control ciutadà col·lectiu i comunitari accentua l'exclusió d'aquelles persones menys rendibles pel capitalisme per diferents motius i les que són discriminades per qüestions ideològiques. En aquest cas es pot observar que la desocupació té un major impacte sobre determinats perfils de persones i col·lectius, aquelles amb càrregues, famílies monomarentals, dones, joves, majors de 50 anys, migrants i persones racialitzades.

Un mecanisme comunal d'accés al mercat laboral

Les xarxes informals que existeixen en les comunitats locals de barris i pobles actuen, habitualment, com a eina alternativa de regulació en l'accés al treball, a través de relacions personals i d'afinitat. Aquestes, però, no tenen un plantejament premeditat de superar i revertir les desigualtats que existeixen en l'accés al mercat laboral.

Per aquest motiu és necessari generar un **mecanisme comunal enfocat a superar aquestes desigualtats i combatre la precarietat**. A través d'una estructura creada, formada i controlada de forma comunitària es pot superar la relació de poder existent entre una veïna que cerca feina i una empresa que necessita contractar. Trencant la relació entre individu i agent econòmic per posar la comunitat al centre. D'aquesta manera aquesta estructura és capaç de posar l'accés al mercat laboral al servei de les necessitats de la comunitat, potenciant, per exemple, que hi accedeixin els col·lectius més vulnerables.

Des de la Comunalitat de Sants engegarem el projecte de Xarxa Comunal d'Ocupació (XaCO) com una eina d'inserció laboral, combat de la desigualtat i empoderament de la comunitat. A més té per objectiu un **control popular i democràtic** de l'accés al **mercat laboral local**, amb una gestió transparent i participativa. És a dir que les condicions que la regulin parteixin de la participació comunitària a través dels actors socials del barri, tant de caràcter polític, social com econòmic. Podem sintetitzar els objectius de la Xarxa en els següents objectius:

- Combat de l'exclusió, la desigualtat i la discriminació en la contractació
- Regularitzar persones en situació irregular
- Transformar l'economia local
- Reforçar i crear estructures comunals

Combatre la desigualtat i la discriminació

El mercat laboral reproduïx un sistema de discriminació i privilegis, igual que en altres aspectes de la vida. Si aquesta situació ja és greu en la vida quotidiana de les persones que les pateixen, aquesta s'agreuja en partir-les en l'accés al mercat laboral, ja que d'aquest en depenen les condicions materials de les classes populars.

Per aquesta raó la Xarxa Comunal d'Ocupació, partint del treball amb entitats que treballen la formació prelaboral i la inserció al mercat de treball, ha elaborat una anàlisi de les principals **discriminacions** i desigualtats es produeixen en aquest. Es donen principalment per raó de gènere, raça, origen, edat, formació, temps fora del mercat laboral, i tenir persones a càrrec. Per assolir el seu objectiu, la xarxa estableix **mecanismes per revertir-les** i ser una eina per intentar aconseguir un barri amb equitat social. Aquest mecanisme en basa en una taula de baremació que discrimina de forma positiva tots aquests elements.

Regularitzar

Un dels principals problemes socials al nostre barri, i a la resta del país, és l'**exclusió de bona part de les seves veïnes per qüestió del seu origen**, que, amb la racista llei d'estrangeria, situa a bona part de la comunitat en una situació d'irregularitat administrativa. Aquest fet significa la **discriminació d'una part de la població**, a la qual se li neguen els seus drets bàsics i se l'aboca a situacions de misèria i precarietat en no poder accedir al mercat laboral de forma legal.

Per aquesta raó la xarxa parteix d'un plantejament antiracista i és una **eina per regularitzar** persones en situació irregular. Això es fa a través de la detecció d'ofertes de feina que puguin servir per regularitzar a través del procés de l'arrelament social. Quan es detecta alguna oferta que respon a aquestes característiques es prioritza les persones en situació irregular per davant de les altres demandants. També s'explora de quina manera establir recursos de detecció de situacions que puguin servir per a aquest propòsit.

Una altra funció de la XaCO és la realització de tallers orientats a persones en situació irregular de formació en processos de regularització, amb l'objectiu d'empoderar la comunitat migrant en la tramitació administrativa d'aquests processos. De la mateixa manera també es du a terme una tasca de conscienciació dels agents econòmics locals en la importància de facilitar la regularització de persones.

Transformar l'economia local

La Xarxa d'Ocupació Comunal com a projecte que sorgeix de la Comunalitat urbana de Sants comparteix els seus objectius de generar un desenvolupament transformador de l'economia local. Com a mecanisme de regulació de l'accés al mercat laboral vol beneficiar aquells projectes i entitats amb un compromís amb la comunitat i que aposten per la transformació. Per potenciar aquest model d'empoderament comunitari es destacaran aquells agents compromesos amb aquests valors i amb el barri, per afavorir-los per sobre dels que alimenten un model basat en la desigualtat.

La Xarxa Comunal d'Ocupació és una estructura lligada a l'Economia Social i Solidària i el seu desenvolupament i implantació vol servir per reforçar-la, consolidar-la i fer-la créixer. A la vegada pretén influir en l'economia local potenciant la relocalització i la democratització de l'economia.

Relocalitzar

La Xarxa aposta pel **reforçament d'escales econòmiques locals**, element que facilita el control i participació per part del veïnat, alhora que fomenta una economia global més sostenible. El transport de les masses de treballadores als seus llocs de feina és un dels motius principals de l'emissió de CO₂ a escala local, amb la consegüent acceleració del canvi climàtic i l'empitjorament de les condicions de vida de la població local per la contaminació atmosfèrica. A més afavoreix la disgregació de la comunitat, afavorint la desvinculació amb el teixit productiu de barri, ja que les treballadores disposen de menys temps de qualitat en els seus llocs de residència, facilitant un model de consum centralitzat en grans superfícies, pensades per anar-hi en cotxe, despersonalitzats i sense vincles amb el territori.

Així, **fomentar un mercat de treball local enfocat al teixit econòmic del barri** és una de les eines que podem emprar per relocalitzar l'economia, afavorint el consum dels productes de primera necessitat en el mateix lloc de residència. A més dota a les treballadores de més temps de qualitat per establir relacions d'amistat i afinitat de qualitat, ja que no han de gastar part del seu temps en desplaçaments. Amb tots aquests elements la comunitat es reforça amb un augment dels lligams i relacions personals entre el veïnat, fenomen indispensable pel sorgiment de dinàmiques d'ajuda mútua.

Reforçar i crear estructures comunals

La Xarxa Comunal d'Ocupació, en ser una estructura comunal va més enllà de la inserció al mercat laboral, si no que reforça la comunitat com a subjecte polític i econòmic. La XaCO dotà de poder a una entitat comunitària,

superant la individualització que imposa el capital en l'accés al mercat laboral. La contractació parteix de la col·lectivitat, i enfoca l'economia local cap a l'ocupació, trencant amb la lògica del capital. A més expandeix el model econòmic de l'Economia Social i Solidària de compromís amb el territori i la justícia social.

A qui va adreçada la xarxa?

La Xarxa és una estructura on convergeixen les necessitats de contractació de l'economia local i de les de treballar de les veïnes en atur. És un mecanisme que fa les funcions de cerca i selecció de personal segons els criteris socials que demanda la comunitat.

Demandants de feina

Criteris d'accés:

S'estableixen els següents criteris per accedir a la XaCO com a demandant de feina. Aquest són uns criteris de mínims que responen als objectius de la xarxa. La voluntat és arribar al màxim nombre de veïnes que cerquin feina i esdevenir una eina capaç de resoldre el problema de l'atur des d'una perspectiva de l'ESS.

- **Veïnes del barri**

La Borsa pretén relocalitzar l'economia i dirigir-la cap a una transició ecosocial. Per aquest motiu es considera essencial que l'activitat econòmica sigui realitzada per les mateixes veïnes, element que reforça la comunitat com a punt de trobada i enforteix els lligams personals. Afavoreix una mobilitat sostenible, sense necessitat d'utilitzar transport privat o públic que consumeix energia. Augmenta la qualitat de vida en disposar les persones treballadores de més temps i augmenta l'activitat econòmica del comerç de proximitat, ja que al limitar la mobilitat al barri en la seva activitat laboral, les treballadores resolen les seves necessitats (compres, alimentació, etc.) en l'economia local.

- **Disposar de les condicions d'arrelament, NIF, o NIE**

La precarietat i el treball irregular són alguns dels fenòmens que expliquen les males condicions materials de les classes populars. La Xarxa vol ajudar a crear un mercat laboral estable i de qualitat, per aquest motiu només facilitarà la inserció mitjançant contractes regulars. Per aquesta raó queda acotada a persones que poden tenir un contracte laboral, per tant que disposen de NIF, NIE. A més com a eina de regularització és imprescindible que les persones que es troben en situació irregular disposin de les condicions d'arrelament per poder regularitzar-se a través d'una contractació sorgida de la XaCO.

- **Parlar català o bé domini del castellà**

El coneixement bàsic de la llengua catalana, i castellana si no pot ser, és un dels requisits que l'administració requereix per poder accedir a la regularització de persones en situació administrativa irregular pel procediment d'arrelament social. Perquè la xarxa serveixi per a aquest procediment es necessita que les demandants hagin realitzat els cursos de llengua (45 hores de català) per aquest tràmit i tenir un domini bàsic d'aquesta, ja que es considera una habilitat essencial per la inclusió en el mercat laboral amb unes mínimes garanties.

- **No disposar d'un contracte de feina**

La Xarxa és una eina d'inserció laboral, per aquest motiu està limitada a les persones que estan a l'atur o en una situació laboral irregular, treballant sense contracte o semblant.

Persones que queden fora dels criteris

Per aquelles persones que queden fora dels criteris se'ls hi aportarà una guia de recursos on assistir o resoldre aquests. Es disposa d'un manual sobre com complir amb les condicions d'arrelament social i contacte d'entitats que puguin ser d'utilitat. En el cas que la llengua sigui el criteri d'exclusió a la xarxa es recomana participar en les

formacions de La Troca d'aprenentatge de català, que un cop realitzada podran fer l'inscripció a la XaCO. En el cas que La Troca no disposi de places per inscriure dita persona se li facilitarà un llistat d'entitats que la poden ajudar amb aquest aprenentatge bàsic.

Agents econòmics oferents de feina de la XaCO

Una de les parts importants de la Xarxa Comunal d'Ocupació és la corresponent als oferents de feina. Es distingeix dues maneres diferents de relacionar-se amb la xarxa per part dels agents econòmics. Per una banda, hi ha aquells que són membres de la XaCO i l'empren per a resoldre les seves necessitats de contractació de forma prioritària i única sempre que és possible. Per altra banda, la xarxa disposa d'un formulari per penjar ofertes de feina per qualsevol agent econòmic que ho desitgi sense necessitat de ser membre.

Aconseguir que els diferents actors econòmics que generen llocs de feina al territori utilitzin la XaCO per la seva contractació és un dels objectius d'aquesta. Això implica superar els valors tradicionals de l'economia, que fomenten l'explotació i la precarietat, per impulsar el compromís amb un model d'equitat social.

La Xarxa Comunal d'Ocupació se sustenta en els agents que formen part de la Comunalitat de Sants. Entre aquests trobem tot l'ecosistema cooperatiu de l'Economia Social i Solidària de Sants, agrupats sota l'associació Impuls Cooperatiu de Sants. Altres actors econòmics que hi participen són l'Associació DO Sants i la Cooperatiua Mensakas. A més busca intercooperar amb entitats, empreses i comerços dels barris de Sants interessades en participar.

L'ESS a la Xarxa Comunal d'Ocupació

Un dels objectius de l'Economia Social i Solidària de Sants és el de **promoure un canvi del model econòmic** cap a una societat postcapitalista, equitativa i sostenible, on la vida de les persones i la cura de la natura estiguin al centre de les pràctiques. En aquest marc, l'ESS dels barris de Sants, Hostafrancs i La Bordeta juga un **paper clau en la consolidació de la XaCO** com a mecanisme de regulació democràtica de l'accés al mercat laboral. Les cooperatives i associacions que formen part de l'Impuls cooperatiu ja actuen com a actors econòmics que combaten les lògiques del capital. La contractació sota lògiques feministes i antiracista és una pràctica habitual, tot i que no s'ha dut a terme sota el marc d'una estructura comuna. Des de la Comunalitat Urbana de Sants s'ha aprofitat l'existència del ric teixit cooperatiu del barri perquè serveixi de **base econòmica sobre la qual consolidar la Xarxa Comunal d'Ocupació**. Així l'ESS local és el primer actor econòmic amb qui la xarxa ha teixit una aliança i compromís per esdevenir la seva eina de contractació, esdevenint la base social i econòmica que sustenti la Xarxa Comunal d'Ocupació.

L'Impuls Cooperatiu i les cooperatives i entitats que en formen part, són, a més, participants de l'estructura de la XaCO, com a agents que formen part de la Comunalitat de Sants. D'aquesta manera s'incideix en les necessitats que aquesta ha de resoldre i es modela en tot el possible el mercat laboral local cap a polítiques integrades en un model d'Economia Social i Solidària. Seguint el plantejament de què l'economia ha de ser una eina més en l'avenç de la transformació de la societat cap a models més justos i igualitaris.

Criteris que han de seguir les ofertes

Com a mecanisme de combat a la precarietat i les desigualtats en l'accés al mercat de treball les ofertes de feina amb les que es treballarà hauran de seguir uns criteris mínims de qualitat.

- Salari mínim: El sou haurà d'acomplir el salari mínim interprofessional o el que marqui el conveni respectiu de cada lloc de feina.
- Contractació real: Que la feina correspongui en temps, tasques i qualificació a la del contracte de feina.
- Localitzades al districte: Les ofertes hauran d'estar ubicades al Districte de Sants-Montjuïc.

Ser membre de la XaCO

Una de les modalitats de relació entre les entitats contractants i la Xarxa és la de formar-ne part. Passar a ser membre significa la signatura per part d'una entitat d'un document que comporta el compromís d'utilitzar la XaCO per a resoldre totes les seves contractacions. Si es donés el cas que des de la xarxa no es pogués aportar el perfil demanat per una oferta de feina concreta, l'entitat membre de la xarxa quedaria alliberada del seu compromís per realitzar un procés de contractació al marge de la XaCO.

Les entitats que formen part de la xarxa, amb el seu compromís, ajuden a lluitar contra la precarietat i les desigualtats en l'accés al mercat laboral i a la regularització de persones. Ser membre també implica la visibilització d'un compromís amb el model econòmic que es fomenta des de la Comunalitat de Sants. Una part important del projecte de la XaCO són les entitats que en formen part, i que estan compromeses amb els seus objectius. Per aquesta raó des de la Comunalitat de Sants les reconeixem com a entitats compromeses amb la contractació conscient i responsable. Les podreu reconèixer pel distintiu que així les acredita i us animem a donar-hi suport per reforçar aquells agents amb un compromís amb el barri i les seves veïnes. A la web de la XaCO també podreu trobar el llistat d'entitats membres de la XaCO.

Serveis i recursos per les entitats membres de la XaCO

La Xarxa funciona com un mecanisme que fa les tasques de **cerca i selecció de personal** per aquelles entitats, cooperatives o empreses que en són membres. D'aquesta manera un cop es penja a la web una oferta de treball des de la XaCO es fa la cerca de perfils que responguin a les necessitats especificades, alliberant-la d'aquesta activitat a l'empresa contractant.

Més enllà d'aquesta tasca des de la xarxa es fa un assessorament sobre les diferents **ajudes i recursos** que ofereix l'administració, **relacionades amb l'ocupació**. S'està al corrent de subvencions a què puguin accedir les seves membres i es farà un acompanyament per facilitar els tràmits necessaris per accedir-hi. Aquest es realitzarà tant per les contractacions que es realitzin a través de la xarxa com a totes aquelles a les que puguin acollir les membres. Aquestes ajudes normalment acaben beneficiant a les grans empreses amb departaments de recursos humans que poden destinar temps i persones a estar informades i gestionar aquest tipus de tràmits. Per contra les empreses i cooperatives de dimensions més petites moltes vegades queden fora d'aquestes, quan són les que més ho necessiten.

En línia amb l'objectiu de la xarxa d'esdevenir una eina per la regularització de persones, es farà un **acompanyament** en la tramitació del procés burocràtic que han d'afrontar les **empreses que duen a terme contractes que serveixen per regularitzar**. Aquesta tasca inclou un procediment legal que requereix la participació de personal lletrat. Aquest acompanyament es realitza conjuntament amb el Cercle de Migracions de Coopòlis, l'Ateneu Cooperatiu de Barcelona.

Funcionament

Accés

A la Xarxa s'accedeix a través de la complementació d'un formulari digital que recull les dades personals i laborals de la persona demandant. Per tal d'assegurar que tothom hi pot accedir, aquest es troba penjat a la xarxa en l'apartat de la XaCO de la web de la Comunalitat Urbana de Sants. A més s'hi adjunta un currículum personal creat per la persona demandant o per alguna entitat col·laboradora. Tot i això, hi ha veïnes i col·lectius socials pels quals aquest no és un mecanisme pràctic o viable per diverses limitacions: connectivitat, aptituds digitals, logística, abast de la difusió de la comunalitat, etc.

Per aquest motiu es pot realitzar de forma presencial en aquells casos concrets que la complementació digital és un problema a la seu de la Comunalitat de Sants, ubicada a Coopolis. Per altra banda, La Troca, Escola Comunitària de Formació Permanent, agent participant de la Xarxa, enfoca la seva tasca de formació prelaboral cap a la inscripció a la XaCO. La Troca fa formació en competències bàsiques de llengua catalana, llengua castellana i informàtica. També du a terme orientació formativa i laboral a les seves estudiants i dona suport en la complementació del formulari a les persones a qui forma.

Les demandants que cerquen feina en aquells sectors amb més ofertes se'ls hi fa una entrevista per acabar de completar el seu perfil i capacitats per tal de saber on poden encaixar millor.

Les entitats oferents de feina, tant les membres, com aquelles que només utilitzen la XaCO de forma puntual, han d'omplir un formulari al mateix web. Aquest respon a la mateixa composició que el de les demandants per facilitar l'encaix entre demandants i ofertes. Les ofertes també disposen de l'opció d'adjuntar un document adjunt amb totes les característiques detallades del lloc de feina ofert.

Formulari

Les dades recollides en el formulari permeten el contacte amb la persona demandant, la seva identificació, plasmar la situació social, personal i familiar, les capacitats i el perfil laboral. Així es divideix en tres apartats, dades personals i socials, formació i perfil professional del demandant de feina. Per combatre les desigualtats en la contractació que genera l'actual sistema, que afavoreix un mercat laboral precari i amb sectors de la població en situació d'exclusió social, les dades recollides serviran per corregir aquestes, prioritzant en funció de la situació de la demandant. **Està dotat d'un sistema de baremació que valora aquells elements que provoquen desigualtat.** Aquests han estat treballats amb entitats especialitzades i expertes en el treball amb aquests col·lectius i són els següents:

- Origen
- Situació irregular
- Gènere
- Atur
 - Sense prestació
 - Sense subsidi
 - Sense experiència
 - Llarga durada
- Persones a càrrec
 - Menors o majors
 - Nombre de persones a càrrec
 - Única persona amb capacitat de treballar
- Poca o falta de formació
- Edat
 - Joves menys de 25 anys

- Majors de 50
- Situacions d'emergència
 - Risc pròxim de pèrdua de papers de residència
 - Desnonaments

Borsa de treball

Un cop emplenat el formulari aquest es transforma en un full de càlcul que passa a la base de dades de la XaCO, que genera una borsa de demandants de feina. Tot seguit es respon a la persona inscrita amb un correu confirmant la seva inscripció a la Xarxa amb les dades aportades per si calgués afegir o modificar alguna dada. El formulari converteix les respostes en puntuacions segons els elements de valoració. En aquesta es desglossa la informació de cada demandant per puntuació, sectors laborals i oficis.

La puntuació obtinguda és la que serveixi per ordenar la llista de demandants. Quan es rep una oferta per un sector i ofici concret s'estudien les 5 persones amb millor puntuació per aquest perfil. Amb la informació que s'aconsegueix per entrevista, currículum i dades del formulari **es posa en contacte a les 3 persones que s'ajustin millor a la feina demanda**, tenint present sempre els criteris socials de la XaCO.

A partir d'aquest moment la Xarxa fa seguiment del procés de selecció per veure si aquest acaba en contractació o si cap persona compleix el criteri que es demanda. En cas que la resolució sigui positiva s'iniciarà un procés d'acompanyament en aquells casos que la contractació pugui generar una regularització o accedir a un ajut o subvenció per creació d'ocupació.

Espai de governança de XaCO

Per tal que la Xarxa sigui un espai comunitari i participatiu es convocarà un espai de governança. Tindrà la funció de, en primer lloc, avalar el mecanisme emprat per la xarxa per revertir les desigualtats que genera el mercat de treball. Aquesta inclou revisar i valorar el sistema de baremació per tal d'assegurar que resolts els objectius plantejats. Per aquesta tasca es convocaran entitats especialistes en diferents àmbits, que puguin assessorar, avaluar i avalar els mecanismes utilitzats. Per una banda, entitats expertes en migració i processos de regularització, per l'altra especialitzades en inserció i per una altra en àmbit laboral i sindical. A més de totes les entitats membres de la XaCO i la Comunalitat.

L'Espai de governança també és l'espai de participació del veïnat, de les persones en cerca de feina, entitats ocupadores i la comissió de treball de la XaCO. Tindrà una periodicitat que permeti esdevenir l'element de revisió de la XaCO, per tal de poder avaluar les seves mancances, el seu funcionament i poder modificar-lo per tal que s'ajusti als seus objectius.

Formació i detecció de necessitats

Una altra tasca de la Xarxa Comunal d'Ocupació és la de generar formacions orientades a preparar a les demandants de feina per professions i capacitats concretes. Es col·labora amb la cooperativa de càtering Abarka per realitzar un curs de capacitació en habilitats de restauració, tant de sala com de cuina. També s'ofereix per part de La Troca formació i orientació prelaboral. La informació aportada per les demandants i les ofertes de feina serveix per poder anar definint noves formacions, segons les ofertes més demandades. A més no es descarta poder engegar mecanismes per iniciar processos d'autoocupació per aquells perfils més presents a la XaCO.

